

Ewa Miklaszewska

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

KSZTAŁTOWANIE GLOBALNEJ ARCHITEKTURY REGULACYJNEJ W OKRESIE POKRYZYSOWYM

Streszczenie: Celem regulacji jest utrzymanie bezpiecznego i sprawnego systemu finansowego. W przeszłości banki były chronione przez regulatorów przed nadmierną konkurencją, w zamian za co akceptowały ograniczenia nadzorcze. Okres deregulacji spowodował jednak, że regulacja odbierana była głównie jako koszt, a globalny rynek finansowy dawał wiele możliwości ucieczki przez narodowymi restrykcjami. Globalny kryzys finansowy 2007-2009 pokazał nieadekwatność liberalnych reżimów regulacyjnych, opartych na tzw. Bazylei II. Stąd regulacyjne wysiłki w okresie pokryzysowym koncentrują się budowie nowej architektury regulacyjnej. Celem artykułu jest próba odpowiedzi na pytanie, czy są one wystarczające dla budowy stabilnego rynku bankowego.

Słowa kluczowe: reregulacja rynku bankowego, stabilność rynku bankowego, The Frank Dodd Act.

1. Wstęp

Prawidłowo funkcjonujący globalny system finansowy wymaga sprawnej i efektywnej regulacji, dostosowanej do charakteru podmiotów rynkowych i potrzeb globalnej gospodarki. Efektywna architektura regulacyjna zapewnia przejrzystość rynkową, bezpieczeństwo regulowanych podmiotów i wsparcie innowacyjności i konkurencyjności rynków globalnych [Acharya i in. 2011, s. 35]. Globalny system finansowy, budowany w ostatnich trzech dekadach, opierał się na minimalnej infrastrukturze, której głównym celem była innowacyjność rynku i efektywność działających na nim instytucji. Uzupełnieniem dyscypliny regulacyjnej była zaproponowana przez tzw. Bazyleę II (2004) dyscyplina rynkowa. Wymagała ona jednak przejrzystości rynku i braku silnych wzajemnych powiązań, toteż nie poradziła sobie z problemem polegającym na tym, że wiele globalnych instytucji finansowych okazało się „za dużych i zbyt powiązanych”, żeby upaść. Regulacje te okazały się szczególnie nieadekwatne w zakresie monitorowania innowacji finansowych, np. na rynku hipotecznym, które rozwijały się w niekontrolowany sposób, tworząc globalne powiązania systemowe [Masera 2010].

Stabilność systemowa była drugorzędym zagadnieniem, jako że pokładano nadzieję w istniejącej sieci bezpieczeństwa i samoregulacji rynkowej, szczególnie po wprowadzeniu tzw. Bazylei II (2004). Umowa kapitałowa z 2004 r. przez wielu anali-

tyków jest uważana za przyczynę kryzysu, gdyż pozwoliła dużym instytucjom finansowym na stosowanie złożonych wewnętrznych modeli obliczania adekwatności kapitałowej, a banki wykorzystując swoją silną pozycję, manipulowały danymi, podejmując nadmierne ryzyko, na które nie miały pokrycia w kapitale. Zakładano, że globalne instytucje finansowe mają dobrze zdywersyfikowane aktywa oraz sekurytyzują ryzyko, częściowo poprzez skomplikowane operacje pozabilansowe. Banki, działając jednak w bardzo konkurencyjnym otoczeniu rynkowym, maksymalizowały indywidualne ryzyko i zwrot, kreując w efekcie ogromne ryzyko dla całego systemu.

Kryzys finansowy w 2008 r. pokazał błędność tych założeń oraz uwidocznili rolę ryzyka systemowego we współzależnym świecie, zdominowanym przez duże podmioty finansowe (zob. tab. 1).

Tabela 1. Wielkość aktywów największych banków globalnych (w mld dol.)

Lp.	1985	1995	2004	2009
1	167 Citicorp	503 Deutsche Bank	1 533 UBS	2 965 BNP Paribas
2	158 Dai-Ichi Kangyo Bank	501 Sanwa Bank	1 484 Citigroup	2 750 RBS
3	142 Fuji Bank	500 Sumitomo Bank	1 296 Mizuho FG	2 441 Credit Agricole
4	135 Sumitomo Bank	499 Dai-Ichi Kangyo Bank	1 277 HSBC	2 364 HSBC
5	133 Mitsubishi Bank	487 Fuji Bank	1 243 Credit Agricole	2 235 Barclays
6	123 BNP	478 Sakura Bank	1 234 BNP Paribas	2 223 Bank of America
7	123 Sanwa Bank	475 Mitsubishi Bank	1 157 JP Morgan Chase	2 162 Deutsche Bank
8	123 Credit Agricole	430 Norinchukin Bank	1 144 Deutsche Bank	2 032 JP Morgan
9	115 Bank of America	386 Credit Agricole	1 119 RBS	2 026 Mitsubishi FG
10	111 Credit Lyonnais	374 Ind. Comm. Bank of China	1 110 Bank of America	1 857 Citigroup

Źródło: opracowanie własne na podstawie: dla lat 1985-1994: [*A survey of International...* 2006] dla 2009 r.: [*Top 1000 World Banks 2010...*].

W reakcji na kryzys rok 2010 przyniósł wiele nowych ważnych rozstrzygnięć regulacyjnych. Poszerzony skład Bazylejskiego Komitetu Nadzoru Bankowego (forum liczące aktualnie 27 członków, takich jak: Argentyna, Australia, Belgia, Brazylia, Kanada, Chiny, Francja, Niemcy, Hongkong, Indie, Indonezja, Włochy, Japonia, Korea, Luksemburg, Meksyk, Holandia, Rosja, Arabia Saudyjska, Singapur, Afryka Południowa, Hiszpania, Szwecja, Szwajcaria, Turcja, Wielka Brytania i USA) opracował nowy, globalny porządek regulacyjny, tzw. Bazyleę III, która została dodatkowo zatwierdzona przez gremium polityczne na szczycie grupy G20 w Seulu w listopadzie 2010 r. Zakłada ona istotne podniesienie w okresie 2013-2019 wymogów kapitałowych dla banków. Implementacja rozpocznie się w 2013 r., kiedy to wymagany kapitał banków w stosunku do aktywów ważonych ryzykiem ma wzrosnąć do 3,5% (akcyjny), 4,5% podstawowy (tier 1) i 8% całkowity, a zakończy w 2019 r.,

kiedy wzrośnie on do 7 i 10,5% odpowiednio dla kapitału podstawowego i całkowitego [*The Basel Committee's...* 2010].

W 2010 r. Komisja Europejska przedstawiła propozycje zmian w dyrektywach dotyczących adekwatności kapitałowej opartych na propozycjach Bazylejskiego Komitetu Nadzoru Bankowego (BKNB), szczególnie w zakresie nowej definicji funduszy regulacyjnych, ustanowienia minimalnego wymaganego poziomu wskaźnika dźwigni oraz wprowadzenia zasad promujących tworzenie dodatkowych buforów kapitałowych: ochronnego i antycyklicznego [*Raport o stabilności...* 2010, s. 77]. Według propozycji KE, fundusze regulacyjne mają się składać z dwóch głównych kategorii:

- *Tier 1* (kapitał własny *Core Tier 1* i *non-Core Tier 1* – instrumenty hybrydowe z wyłączeniem tzw. instrumentów innowacyjnych oraz instrumentów posiadających określony termin zapadalności).
- *Tier 2* (kapitał zmniejszający straty wierzycieli w przypadku likwidacji instytucji). Istniejąca obecnie kategoria *Tier 3*, tj. fundusze trzeciej kategorii, które miały służyć pokryciu ryzyka w księdze handlowej, została zniesiona.
- Współczynnik dźwigni (relacja *Tier 1* do sumy bilansowej powiększonej o wartość ekspozycji pozabilansowych) ma pełnić funkcję uzupełniającą i ograniczać nadmierny wzrost pozycji bilansowych oraz pozabilansowych. W latach 2013-2017 jako minimalny został przyjęty poziom 3%.
- Bufor ochronny (*conservation buffer*) to nadwyżka kapitału ponad wymóg minimalny, budowana przez akumulację zysku.
- Bufor antycykliczny (*counter-cyclical buffer*) kształtowałby się w zależności od ustalonej zmiennej lub grupy zmiennych makroekonomicznych.

Szczegółowy harmonogram wprowadzania zmian w wymaganym kapitale w okresie 2013-2019 zaproponowany przez BKNB jest następujący:

- minimalny poziom *Common Equity*: od 3,5 do 4,5%;
- minimalny poziom *Common Equity* wraz z buforem ochronnym: od 3,5 do 7,0%;
- minimalny poziom wsk. *Tier 1*: od 4,5 do 6,0%;
- minimalny poziom *Total Capital* (współczynnik wypłacalności) – 8,0%;
- minimalny poziom *Total Capital* wraz z buforem ochronnym: od 8,0 do 10,5%.

Szczyt G20 w Seulu, który zatwierdził regulacje ostrożnościowe BKNB, nie przyniósł rozstrzygnięć w sferze makroekonomicznej w stosunku do zarządzania ryzykiem systemowym, odkładając to do kolejnych decyzji, które ma zaproponować Financial Stability Board, działająca przy BIS. Tak więc Bazylea III nie odniosła się do jednej z najważniejszych przyczyn kryzysu – ryzyka systemowego. W tę próżnię weszli regulatorzy amerykańscy i europejscy, proponując w 2010 r. własne daleko idące mechanizmy i regulacje: uchwalony przez Kongres USA *The Frank-Dodd Wall Street Reform and Consumer Protection Act* i zatwierdzenie przez Parlament Europejski nowego europejskiego systemu regulacyjnego (*European System of Financial Supervisors*: ESFS). Akty te istotnie modyfikują dotychczasową architekturę regulacyjną, opartą na liberalizmie poprzedniej dekady.

2. Reregulacja w USA: Dodd-Frank Act (2010)

Fundamentalna reregulacja amerykańskiego rynku bankowego opiera się na *The Dodd–Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act*, uchwalonym przez Kongres USA i podpisanym przez prezydenta Obamę w lipcu 2010 r. Jest on wynikiem intensywnej pracy Kongresu USA (Barneya Franka z Izby Reprezentantów i Chrisa Dodd, przewodniczącego Senackiej Komisji Bankowej) oraz ekipy prezydentenckiej. Formalnym celem reformy w USA było usprawnienie działania systemu regulacyjnego, zwiększenie przejrzystości rynku, poprawa ochrony konsumenta usług finansowych, wprowadzenie przepisów dotyczących sprawnej i minimalizującej koszty likwidacji dużych firm (*resolution regimes*) i poprawa międzynarodowej współpracy regulacyjnej [Acharya i in. 2011].

W warstwie instytucjonalnej *Financial Stability Act* powołał trzy nowe agencje regulacyjne. Dwie z nich, powiązane z Departamentem Skarbu, mają za zadanie nadzór nad ryzykiem systemowym: *Financial Stability Oversight Council* (FSOC), którego przewodniczącym jest sekretarz skarbu, oraz *The Office of Financial Research*, którym kieruje osoba wyznaczona przez prezydenta i zatwierdzona przez Kongres; ma wspomagać w pracy FSOC, który jednak organizacyjnie jest częścią Departamentu Skarbu. Mimo że FSOC nie ma bezpośrednich uprawnień ustawodawczych, jego skład powoduje, że jego rekomendacje będą trudne do zignorowania [Pruski 2010]. Do 10 członków zarządu rady z prawem głosu należą bowiem: sekretarz skarbu, dyrektor nowo powołanego Biura Ochrony Konsumenta Usług Finansowych, Comptroller of the Currency oraz przewodniczący czy prezesi pozostałych czołowych instytucji sieci bezpieczeństwa finansowego: Fed., SEC, FDIC, Commodity Futures Trading Commission, National Credit Union Administration Board, Federal Housing Finance Agency i niezależny ekspert powołany przez prezydenta z doświadczeniem w zakresie usług ubezpieczeniowych. FSOC ma identyfikować ryzyko zagrażające stabilności systemowej w USA, promować dyscyplinę rynkową, eliminując konieczność interwencji rządowych i stabilizując zaufanie inwestorów, oraz analizować dane, sporządzać rekomendacje regulacyjne i współdziałać z Rezerwą Federalną w sprawie nadzoru nad instytucjami tworzącymi ryzyko systemowe. Office of Financial Research ma rozprowadzać informacje i koordynować działania różnych agencji regulacyjnych. Jednak jego dyrektor corocznie przedkłada sprawozdanie bezpośrednio do Kongresu.

Kolejną nowo powołaną instytucją jest Bureau of Consumer Financial Protection (BCFP), które przejęło dotychczasowe uprawnienia w tym zakresie od kilku instytucji, przede wszystkim od Rezerwy Federalnej, która jednak ma pokrywać koszty jego działania. Biuro to ma zapewnić przejrzystość i standaryzację rynku w zakresie prostych produktów i chronić konsumentów usług finansowych przed ukrytymi opłatami. Nowe regulacje przeddefiniowały też zadania i uprawnienia istniejących organów regulacyjnych w USA. Rezerwa Federalna (Fed.) ma odgrywać pięć podstawowych ról: maksymalizować zatrudnienie, utrzymywać stabilne ceny, wpływać na długookresowe stopy procentowe, promować wzrost gospodarczy oraz identyfikować ryzyko zagrażające stabilności finansowej i przeciwdziałać mu. Stworzo-

no też pozycję wiceprzewodniczącego Fed. ds. nadzoru [Mäsera 2010, s. 338]. Fed. ma nadzorować wszystkie bankowe instytucje holdingowe o aktywach ponad 50 mld dol. i niebankowe firmy kreujące ryzyko systemowe (SIFIs: Systemically Important Financial Institutions), wskazane przez FSOC, a także instytucje tworzące infrastrukturę rynku finansowego (rozliczeniowe, clearingowe). Wzmocniono też uprawnienia Fed. w zakresie wyznaczania standardów regulacyjnych dla nadzorowanych instytucji.

The Federal Deposit Insurance Corporation (FDIC) nadzoruje mniejsze banki z licencją stanową, a The Office of the Comptroller of the Currency (OCC) nadzoruje mniejsze banki z licencją narodową. The National Credit Union Administration (NCUA) nadzoruje unie kredytowe [Acharya i in. 2011, s. 46]. FDIC otrzymała dodatkowe uprawnienia do prowadzenia procesów upadłościowych dużych instytucji finansowych (resolution regimes). FDIC będzie mogło pożyczyć fundusze, aby finansować rozwiązanie instytucji, w której występuje odpływ depozytów. Spłata tych funduszy nastąpi z aktywów spółki, a koszty całej operacji pokryją inne instytucje finansowe w ramach specjalnej opłaty ustanowionej *ad hoc* [Pruski 2010].

Reforma regulacyjna w USA w skali makroekonomicznej skoncentrowała się więc na powołaniu kilku nowych agencji, o częściowo przenikających się kompetencjach, i przedefiniowaniu roli istniejących. W zakresie mikroekonomicznym USA zadeklarowały wdrażanie tzw. Bazylei III, nakazującej wzmocnienie kapitałowe banków, choć przejściowo ustalono własne podwyższone wymogi co do kapitalizacji, płynności i dźwigni finansowej banków. Zaaprobowano też częściowo tzw. doktrynę Volckera (*Volcker rule*), która w ostrej wersji zabraniała instytucjom depozytowym handlu papierami wartościowymi na własny rachunek (*proprietary trading*). Ostatecznie pozwolono bankom inwestować do 3% ich kapitału podstawowego (*Tier 1*) w fundusze hedgingowe i *private equity*, ponadto opóźniono wdrożenie tej reguły co najmniej o dwa lata.

The Frank-Dodd Act, choć jest ustawą kontrowersyjną, ma jednak wiele zalet [Acharya i in. 2011, s. 5]:

- identyfikuje i reguluje ryzyko systemowe przez stworzenie FSOC,
- sugeruje możliwości upadku dużych instytucji, dając nowe uprawnienia FDIC,
- rozszerza uprawnienia nadzorcze Fed. na wszystkie SIFIs, nie tylko holdingi bankowe (BHC),
- zmniejsza możliwość uznaniowych interwencji agend rządowych na rynku finansowym,
- reguła Volckera wprowadza ponownie ograniczoną wersję Glass-Steagall Act, ograniczając możliwość BHC do inwestowania na własny rachunek w ryzykowne aktywa,
- wprowadza pewną formę regulacji rynku instrumentów pochodnych,
- wprowadza nowy urząd chroniący konsumenta usług finansowych.

Jednak ustawodawstwo to ma też wiele słabych punktów i zdaniem wielu analityków niedostatecznie ogranicza ryzyko systemowe, szczególnie konsekwencje zarażenia generowanego przez SIFIs. Na przykład w akcie nie ma proponowanych we wcześniejszych wersjach zmian regulacyjnych opłat *ex ante* za potencjalny wkład

w kreowane ryzyko systemowe przez duże instytucje finansowe, co może kreować nadal zjawisko hazardu moralnego. Akt ten ogranicza również możliwości szybkiego i elastycznego reagowania Fed. w obliczu kryzysu, przenosząc główną odpowiedzialność decyzyjną na ciało kolegialne – FSOC.

3. Nowa architektura regulacyjna w Unii Europejskiej

Komisja Europejska oparła reformę europejskiej architektury regulacyjnej na Larosiere Report [2009], który podobnie jak rozwiązania amerykańskie zakłada istotną reregulację na poziomie makroekonomicznym – powstanie Europejskiej Rady Ryzyka Systemowego (*European Systemic Risk Board* – ESRB), kierowanej przez prezesa Europejskiego Banku Centralnego, którą tworzy 27 prezesów europejskich banków centralnych. ESRB ma monitorować tendencje zagrażające stabilności finansowej w krajach UE – jej celem jest identyfikacja, monitorowanie i wydawanie rekomendacji dla przeciwdziałania ryzyku systemowemu na gruncie europejskim. Współdziałać z nią będą European Supervisory Authorities (ESAs) – trzy nowe agencje nadzorujące banki, ubezpieczenia i papiery wartościowe, które będą mogły wydawać wiążące decyzje instytucjom finansowym:

- EBA: *European Banking Authority* (Europejska Komisja Nadzoru Bankowego) umiejscowiona w Londynie,
- EIOPA: *European Insurance and Occupational Pensions Authority* (Europejska Komisja Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych) umiejscowiona we Frankfurcie;
- ESMA: *European Securities and Markets Authority* (Europejska Komisja Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych) działająca w Paryżu.

Umiejscowienie nowych instytucji nie jest przypadkowe – powstały one na bazie istniejących europejskich komitetów o wąskich uprawnieniach (Committee of European Banking Supervisors – CEBS, Committee of European Insurance and Occupational Pensions – CEIOPS, Committee of European Securities Regulators – CESR).

Nowo powołane urzędy będą współdziałały z istniejącymi nadzorami krajowymi – mogą wydawać zalecenia i rekomendacje dla nadzorów krajowych oraz podejmować bezpośrednie działania w sytuacjach kryzysowych. Szczególnie mają się zająć sytuacjami konfliktowymi, np. arbitrażem między krajowymi nadzorami, nadzorem nad finansową działalnością transgraniczną, niewłaściwym wdrażaniem rozwiązań europejskich przez instytucje narodowe lub interweniować w wypadku sytuacji kryzysowych [*Consultation on...* 2009]. Nowe instytucje nadzorcze będą finansowane częściowo przez narodowe organy nadzorcze, częściowo zaś z budżetu UE i opłat nadzorowanych podmiotów [Acharya i in. 2011, s. 326].

Sprawne funkcjonowanie nowej europejskiej architektury regulacyjnej opierać się będzie na harmonijnej współpracy istniejących narodowych regulatorów z nowymi europejskimi komisjami, ale narodowi regulatorzy już zagwarantowali sobie prawo weta.

4. Wnioski

Pokryzysowa reforma regulacyjna w USA poszła dalej niż w Europie, jest też znacznie żywiej dyskutowana. Liczne są głosy zarówno pozytywne, jak i negatywne w stosunku do nowych regulacji. Skala interwencji stabilizacyjnych w USA w trakcie kryzysu pokazała wyraźnie konieczność fundamentalnych reform regulacyjnych, ale o ich ostateczne kształty toczyły się silne walki – np. przemysł finansowy wydał na działania lobbingsowe około miliona dolarów na jednego kongresmena [Cooley, Walter 2010].

W efekcie w USA powstał dość fragmentaryczny system regulacyjny, oparty na kilku nowych i kilku istniejących instytucjach, o niezbyt precyzyjnie określonych kompetencjach. Na przykład Financial Stability Oversight Council nie ma doświadczenia w podejmowaniu działań antykryzysowych, a jego skład (dziesięć osób nadzorujących ważne instytucje regulacyjne) może nie ułatwiać szybkiego konsensusu decyzyjnego. Powinien on ściśle współpracować z Rezerwą Federalną, która ma główne uprawnienia w zakresie nadzoru nad SIFIs, ale praktyka tej kooperacji będzie się dopiero kształtowała. Kryteria zaliczania instytucji finansowych do „systemowo ważnych” są też nieprecyzyjne i uznaniowe. Toteż niektórzy analitycy uważają przyjęte rozwiązania za zbyt słabe, szczególnie w zakresie ograniczenia roli i ryzyka SIFIs i konfliktu interesów.

W celu ograniczenia kosztów reformy stworzono też skomplikowany system finansowo-organizacyjny: Office of the Financial Research działa niezależnie, ale jest organizacyjnie i finansowo częścią Departamentu Skarbu, z kolei Bureau of Consumer Financial Protection jest finansowane przez Fed., choć formalnie mu nie podlega. Nowy wiceprezes Rezerwy Federalnej też nie podlega prezesowi, tylko Kongresowi. Tworzy to, jeśli nie konflikt interesów, to możliwość chaosu w funkcjonowaniu tych instytucji, przynajmniej w początkowym okresie.

The Frank-Dodd Act nie jest też prosty w interpretacji – liczy 2319 stron i wymaga wdrożenia 243 nowych reguł przez 11 agencji regulacyjnych przez półtora roku. W niektórych wypadkach poszczególne agencje mają dopiero doprecyzować poszczególne reguły [Acharya i in. 2011, s. 12]. Stanowi to problem szczególnie dla małych banków, które przedzierać się muszą przez tony nowych regulacji, a których nie stać na zatrudnienie najlepszych firm prawniczych dla interpretacji nowych przepisów. USA ma z kolei najdalej posunięte rozwiązania w zakresie prowadzenia ewentualnego postępowania upadłościowego dużych instytucji finansowych (*resolution regimes*).

Analiza przyjętych rozwiązań europejskich rodzi pytanie, czy nie wystąpi konflikt interesów między regulatorami krajowymi i europejskimi – nowe komisje w teorii mają moc nadrzędną nad regulatorami krajowymi, ale krajowe organy nadzorcze zachowały prawo weta, oraz czy konsolidacja regulacyjna w Europie nie odbędzie się kosztem wagi rozstrzygnięć globalnych, szczególnie Komitetu Bazylejskiego i Forum Stabilności Finansowej.

W nowej globalnej architekturze regulacyjnej na rynku bankowym, budowanej na podstawie nowych aktów regulacyjnych z 2010 r., dominują więc rozwiązania narodowe i regionalne (USA i EU), w dużym stopniu kosztem ustaleń globalnych.

Silne kompetencje regulacyjne wielu agend rządowych zastępują filozofię dyscypliny rynkowej, szczególnie w zakresie monitorowania dużych globalnych instytucji kreujących ryzyko systemowe. Przejrzystość rynku i dyscyplinę rynkową mają zastąpić rozmaite agencje rządowe, np. w USA Biuro Ochrony Konsumenta Usług Finansowych. W sumie wyłania się dość chaotyczny globalny system regulacyjny, przeregulowany i kosztowny, oparty na wielu nowych agencjach i biurach, który silnie akcentuje stabilność finansową kosztem efektywności rynkowej. Nowa architektura regulacyjna wydaje się akcentować dwa główne cele: zabezpieczenie przed ponownym kryzysem i koniecznością użycia środków publicznych dla ratowania banków kosztem ograniczenia innowacyjności i efektywności rynkowej. Ponadto głównym podmiotem zmian regulacyjnych są duże instytucje finansowe, na które nakierowana jest rozbudowana sieć nadzorczo-stabilizująca, a problemy mniejszych banków czy efektywności całego rynku znikają z pola widzenia regulatorów.

Literatura

- A Survey of International Banking: Thinking Big*, „The Economist”, 18.05.2006.
- Acharya V., Cooley T.F., Richardson M., Walter I. (red.), *Regulating Wall Street: The Dodd-Frank Act and the New Architecture of Global Finance*, Wiley, New Jersey 2011.
- Consultation on Commission Communication of 27.05.2009 on European Financial Supervision* http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2009/fin_supervision_may_en.htm.
- Cooley T.F., Walter I., *Getting regulatory reform right*; „Forbes”, 03.24.2010.
- De Larosière Group, *Report by the High-Level Group on Financial Supervision in the European Union*, 25 February 2009.
- Masera R., *Reforming financial systems after the crisis: a comparison of EU and USA*, „PSL Quarterly Review” 2010, vol. 63 no 255.
- Pruski J., *Problemy architektury sieci stabilności finansowej na tle doświadczeń globalnego kryzysu finansowego*, „Bezpieczny Bank” 2010 nr 3.
- Raport o stabilności systemu finansowego*, NBP, Warszawa 2010.
- The Basel Committee's Response to the Financial Crisis: Report to the G20*, BIS, Basel October 2010.
- Tonveronachi M., *Empowering supervisors with more principles and discretion to implement them will not reduce the dangers of the prudential approach to financial regulations*, „PSL Quarterly Review” 2010, vol. 63 no 255.
- Top 1000 World Banks 2010 Results*, „The Banker”, www.thebankierdatabase.com.

BUILDING THE POST-CRISIS GLOBAL REGULATORY ARCHITECTURE

Summary: The main objective of the regulatory regimes is to maintain safe and efficient financial system. In the past, banks were protected by the regulators from excessive competition, in return accepting the supervisory restrictions. In the period of deregulation, regulatory restrictions were perceived mainly as a cost, and the global financial market offered a lot of possibilities to escape from national restrictions. The global financial crisis of 2007-2009 showed the inadequacy of the liberal regulatory regimes, based on Basel II philosophy. The purpose of the article is to analyze whether new, post-crisis regulatory architecture is sufficient to build a stable financial system.